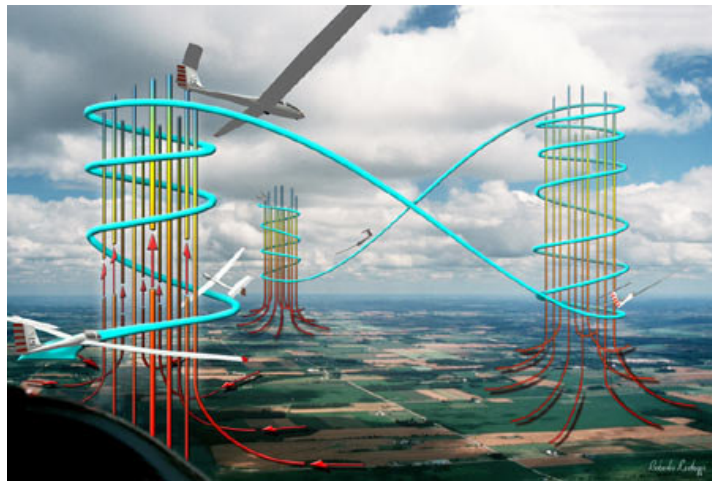

Kockáztni jó!

A legtöbb ember egyik legfontosabb igénye a biztonság. A jövő viszont bizonytalanságot hordoz, ezért sokan kétségbeesetten keresnek minden olyan kapaszkodót, ami a jövőbe mutat. Van önálló tudományág, a jövőkutatás, amely erre a vágyra épít. Még inkább elterjedt azonban az ezoterikus tanok iránti olthatatlan vágy, találunk kristálygömbből, kártyából, és ki tudja mi mindenből jósoló megoldásokat. Gazdasági és Befektetési területen is állások millióit teremtette meg a jövőbelátás (illúziója) iránti vágy. A legtöbb elemzőtől elvárják, hogy megmondja előre, hogy mi fog történni, és sokan kényszerűen meghajolva a nép akarata előtt gyártják is az előrejelzéseket, noha ők maguk is tudják, hogy nem ez a helyes út. Úgy tűnik, hogy a többség az élet minden területén szeretné, ha tudná előre, hogy mi fog történni. A hétvégén azonban szembesültem azzal, hogy **befektetési területen sokkal inkább mélyen kódolva van az emberekben a biztos jövő iránti vágy.**

Az eset egy repülőtéren történt, ahol vitorlázó repülőgépet tanulok vezetni. A vitorlázó repülőben nincsen motor, ezért miközben suhan előre, lassan de biztosan süllyed is. Például az a repülő, amelyiken én tanulok, 1 métert süllyed miközben majdnem 30 métert halad előre (legalábbis papíron). Hogyan képes akkor a gép akár órákig is levegőben maradni? A kulcs az ún. termik (többes szám: termikek), amelyek olyan felszálló légáramlatot jelent, ami a földről indulva felfelé emelkedik. Ha a termik elég erős, akkor gyorsabban emeli a gépet, mint amilyen gyorsan az süllyed, így tulajdonképpen távolodik a földtől, és magasságot nyer. Ha az égre nézve látsz egy vitorlázó repülőt, amelyik folyamatosan körkörösén repül, akkor az szinte biztosan egy felszálló légáramlat hatását próbálja meg kihasználni. Egy-egy leszállás után, és gyakran rádióon is a pilóták egymásnak adják tovább a tippeket, hogy hol van „emelés” (felszálló légáramlat). **A tapasztalat sokat segít abban, hogy valaki kihasználja a felszálló légáramlatokat és minél tovább a levegőben maradjon, de még legprofibbak sem mehetnek biztosra. Sok függ az időjárástól, koncentrációtól, és néha a szerencsétől is.**

Én egyelőre még nagyon az elején tartok, alap gyakorlatokat tanulok (ezért kérek mindenkit, hogy a fentieket ne tekintse tudományos alaposágú leírásnak ☺), egyedül sem repülhetek, de figyelem a többieket, hogy hogyan boldogulnak, mennyire tudják a kitűzött célokat végrehajtani. Annyit már most is látok, hogy ebben a sportban éppen az a legszebb, hogy nem könnyű huzamosabb ideig a levegőben maradni. **Ha egy viszonylag az elején járó növendék sikeresen fent marad egy előre meghatározott ideig, akkor az arca egyértelműen tükrözi az előlött érzett örömet. Ha biztosan tudná előre, hogy hol, mekkora, és milyen erős termikeket talál, a sikerélmény korántsem lenne ekkora. De mivel nem mehet biztosra, mielőtt felszáll, így kénytelen kockáztni.**

Amíg mások repültek, a lent maradottakkal egy beszélgetés során egy rövid időre az én munkámra terelődött a szó. Az egyik srác, aki egyébként nagyon komoly időtartamig tud fent maradni, megkérdezte, hogy olyan befektetéseket ajánlok-e neki, amire van garancia. Azt válaszoltam neki, hogy ugyan tudnék olyan konstrukciót mondani, ahol van garancia, de szinte mindenhol találni ilyet, ezért én inkább kockázatos befektetésekkal foglalkozom, ahol nincs, de magasabb a hozamlehetőség. A szó szerinti válaszát nem tudom visszaidézni, mert a meglepett arckifejezése

és furcsa hangneme egy pár pillanatra sokkolt, de valami ilyesmi volt: „Hát akkor semmi értelme az egésznek!”. Ezzel véget is ért a beszélgetés.

A srácnak a világ legtermészetesebb dolga volt, hogy a **bizonytalansággal kell szembenéznie minden felszállás előtt**, nem tudja talál-e termiket, az megfelelő lesz-e, mennyi ideig tud fent maradni. **Befektetési területen viszont fel sem merült benne, hogy lehet és érdemes is kockáztatni.** Itt egészen egyszerűen kockázat fogalmát sem ismerte, vagy ha ismerte, akkor semmilyen módon sem volt hajlandó elfogadni. Az emberek nagy részének a fejében egészen mélyen kódolva van a befektetési kockázat elutasítása, és más fel sem ötlük bennük, mint lehetőség.

Kautzky Armand, minden idők legjobban csengő nevével rendelkező (egyébként valóban kiváló) színésze, egy TV reklámban az alábbiakat mondja: „A befektetési alapkezelő összegyűjti a kisbefektetők pénzét, és azt alacsony kockázat mellett befekteti”. Mivel a művész csak egy betanult szöveget mond el, a mondatban rejlő durva hibákért feltételezhetően más a felelős. Túl azon az apróságon, hogy egy alap nemcsak a kisbefektetők pénzét kezelheti, sokkal súlyosabb és félrevezető az alacsony kockázatot mint természetes tényezőt említeni. Hiszen **nem minden alap alacsony kockázatú, és sokan köztük mégis örömet okoznak a kis és nagybefektetőknek egyaránt.**

Elegendő ránézni a befektetési alapok listájára. Az utóbbi 3 évben futószalagon érkeznek a garantált alapok, számuk közelíti a kétszázat, a bennük kezelt vagyon sok százmilliárd forintra rúg. A garanciának azonban mindig ára van, a legtöbb esetben ez a magasabb költségben és az alacsonyabb hozamban testesül meg. Eközben az egyébként hosszú távon és mostanában is egyértelműen magasabb teljesítményt produkáló részvényalapok vagy származtatott (köztük abszolút hozamú) alapok száma sokkal alacsonyabb, és nem is szaporodnak osztódással. A kockázatuk magas, ezért Kautzky Armand reklámbéli szövegírója téved. Garantált alapokkal, vagy kockázatmentesnek számító állampapírokkal és hasonló befektetésekkel viszont még senki sem gazdagodott meg. **A kockázat és a bizonytalanság csípőből való elutasítása olyan, mint ha soha nem szállnánk be a vitorlázó repülőbe csak azért, mert nem biztos, hogy találunk termiket vagy ha Kautzky Armand nem lépne színpadra soha, mert félne, hogy a közönségnek nem tetszik majd a darab.** Mit tegyél, hogy ne kövess el ilyen banális hibát befektetési területen?

- **Fogadd el, hogy nem lehet jósolni.** A legrosszabb, amit tehetsz, ha megpróbálsz előre kitalálni, hogy pontosan mi fog történni. Nem fog sikerülni. Talán egyszer-kétszer igen, aztán fogsz tévedni is. Ez pedig a jósoknak nem áll túl jól.
- **Döntsd el, hogy anyagilag és lelkileg képes vagy-e vállalni annak a kockázatát, hogy veszíteni fogsz.**
 - Ha a válasz: NEM, akkor **tartsd magad távol az összes kockázatos befektetéstől.**
 - Ha a válasz: IGEN, akkor viszont **vágj bele, mert megéri és KOCKÁZTATNI JÓ.** Persze nem mindegy, hogy hogyan, mikor, miként, de erről majd máskor.